

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

LÊ THANH MINH

**NÂNG CAO HIỆU QUẢ SỬ DỤNG
ĐẤT NÔNG NGHIỆP TRONG QUÁ TRÌNH
ĐÔ THỊ HÓA HUYỆN PHỒ YÊN**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

CHUYÊN NGÀNH: KINH TẾ NÔNG NGHIỆP

MÃ SỐ: 60 - 31 - 10

Người hướng dẫn khoa học: TS. ĐỖ QUANG QUÝ

THÁI NGUYÊN - 2008

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

LÊ THANH MINH

NÂNG CAO HIỆU QUẢ SỬ DỤNG
ĐẤT NÔNG NGHIỆP TRONG QUÁ TRÌNH
ĐÔ THỊ HÓA HUYỆN PHỔ YÊN

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

THÁI NGUYÊN - 2008

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan rằng, số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn này là trung thực và chưa hề được sử dụng và bảo vệ một học vị nào.

Tôi xin cam đoan rằng, mọi sự giúp đỡ cho việc thực hiện luận văn này đã được cảm ơn và các thông tin trích dẫn trong luận văn đều đã được chỉ rõ nguồn gốc.

Thái Nguyên ngày 02 tháng 01 năm 2009

Người viết cam đoan

Lê Thanh Minh

LỜI CẢM ƠN

Sau một thời gian học tập và nghiên cứu, đến nay tôi đã hoàn thành luận văn thạc sĩ Kinh tế nông nghiệp với đề tài: “ Nâng cao hiệu quả sử dụng đất nông nghiệp trong quá trình đô thị hoá huyện Phổ Yên”.

Tôi xin trân trọng bày tỏ lòng biết ơn đến các thầy giáo, cô giáo và đặc biệt là thầy cô giáo trong khoa, những người đã tận tình dạy bảo, giúp đỡ và định hướng cho tôi trong quá trình học tập và nghiên cứu khoa học.

Tôi xin trân trọng cảm ơn ban lãnh đạo, huyện phòng địa chính, phòng thống kê, phòng nông nghiệp, ban lãnh đạo các xã cùng với nhân dân huyện Phổ Yên đã cung cấp những số liệu cần thiết giúp đỡ tôi trong thời gian nghiên cứu tại địa bàn.

Tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc đến thầy giáo Ts.Đỗ Quang Quý, người đã định hướng, chỉ bảo và dìu dắt tôi trong quá trình nghiên cứu đề tài.

Tôi xin bày tỏ lòng biết ơn đến các tập thể, cá nhân, bạn bè và người thân đã chỉ bảo, giúp đỡ, động viên, khích lệ tôi trong suốt thời gian quá trình học tập và nghiên cứu khoa học.

Thái Nguyên, ngày 02 tháng 01 năm 2009

Tác giả luận văn

Lê Thanh Minh

MỤC LỤC

Nội Dung	Trang
Lời cam đoan	i
Lời cảm ơn	ii
Mục lục	iii
Danh mục các chữ viết tắt	v
Danh mục các bảng	vi
MỞ ĐẦU	1
1 Tính cấp thiết của đề tài	1
2 Mục đích nghiên cứu	3
3 Đối tượng nghiên cứu	3
4 Phạm vi nghiên cứu	3
Chương I: LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VỀ ĐÔ THỊ HOÁ VỚI HIỆU QUẢ SỬ DỤNG ĐẤT NÔNG NGHIỆP.	4
1 Tổng quan tư liệu về đô thị hoá với hiệu quả sử dụng đất nông nghiệp...	4
1.1 Đô thị hoá.....	4
1.2 Hiệu quả sử dụng đất nông nghiệp.....	8
1.2.1 Vai trò và đặc điểm của sản xuất nông nghiệp.....	9
1.2.2 Quá trình phát triển nông nghiệp.....	13
1.2.3 Phát triển nông nghiệp theo hướng sản xuất hàng hoá.....	15
1.2.4 Những điều kiện cơ bản quyết định phát triển nông nghiệp hàng hoá.....	15
1.2.5 Các giai đoạn phát triển nông nghiệp hàng hoá.....	16
1.2.6 Phát triển kinh tế trang trại là hướng đi tất yếu của nền nông nghiệp hàng hoá.....	17
1.3 Kinh nghiệm tiến đô thị hoá với hiệu quả sử dụng đất nông nghiệp.....	21
1.3.1 Trên thế giới.....	21
1.3.2 Ở Việt Nam.....	24
1.4 Phương pháp nghiên cứu.....	34

1.4.1	Phương pháp luận.....	34
1.4.2	Các phương pháp chủ yếu sử dụng để nghiên cứu.....	34
Chương II: THỰC TRẠNG ĐÔ THỊ HOÁ VỚI SỬ DỤNG		
ĐẤT NÔNG NGHIỆP Ở HUYỆN PHỔ YÊN.....		
2.1	Đặc điểm của huyện Phổ Yên.....	38
2.1.1	Điều kiện tự nhiên.....	38
2.1.2	Điều kiện kinh tế - xã hội huyện Phổ Yên.....	42
2.1.3	Đánh giá chung về đặc điểm của huyện Phổ Yên.....	55
2.1.4	Đánh giá về điều kiện tự nhiên kinh tế, xã hội của các hộ nông dân ở 2 vùng nghiên cứu.....	57
2.2	Hiện trạng sử dụng đất nông nghiệp.....	59
2.2.1	Đặc điểm sử dụng đất nông nghiệp của Phổ Yên.....	59
2.2.2	Biến động số lượng và cơ cấu đất nông nghiệp giai đoạn 2004-2006.....	60
2.2.3	Biến động diện tích, năng suất một số loại cây trồng trên đất nông nghiệp giai đoạn 2004-2006.....	63
2.3	Hiệu quả sử dụng đất nông nghiệp của các hộ nghiên cứu.....	69
2.3.1	Cách bố trí cây trồng trên đất nông nghiệp của các hộ.....	69
2.3.2	Hiệu quả sử dụng đất trồng cây hàng năm.....	71
2.3.3	Hiệu quả trên đất nông nghiệp trồng cây lâu năm.....	90
Chương III: QUAN ĐIỂM, ĐỊNH HƯỚNG VÀ MỘT SỐ GIẢI PHÁP NHẪM		
NÂNG CAO HIỆU QUẢ SỬ DỤNG ĐẤT NÔNG NGHIỆP TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN PHỔ YÊN.....		
3.1	Vấn đề quy hoạch cho đô thị hoá.....	100
3.1.1	Quan điểm sử dụng đất đến năm 2010 và tầm nhìn 2015.....	100
3.1.2	Định hướng sử dụng đất nông nghiệp trong thời kỳ 2006 đến 2010.....	101
3.2	Một số giải pháp nâng cao hiệu quả sử dụng đất nông nghiệp.....	102
3.2.1	Giải pháp chung.....	102
3.2.2	Giải pháp cụ thể.....	106
KẾT LUẬN.....		112
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....		117

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

ĐTH	:	Đô thị Hoá
BQ	:	Bình quân
CC	:	Cơ cấu
CN	:	Cụng nghiệp
CP	:	Chi phớ
CT	:	Canh tởc
DT	:	Diện tóch
DTGT	:	Diện tóch gieo trồng
DV	:	Dịch vụ
GT	:	Giỏ trị
GTSL	:	Giá trị sản lượng
GTSX	:	Giỏ trị sản xuất
HSSDRĐ	:	Hệ số sử dụng ruộng đất
LĐ	:	Lao động
LT	:	Lương thực
NN	:	Nụng nghiệp
SL	:	Số lượng
TM	:	Thương mại
TNHH	:	Thu nhập hỗn hợp
TP	:	Thực phẩm
TTCN	:	Tiểu thủ cụng nghiệp
XĐĐT	:	Xây dựng đô thị
	:	

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 1.1.	Quy mô đất đai bình quân trang trại ở một số nước	18
Bảng 1.2.	Các hình thức tổ chức quản lý trang trại ở Mỹ	20
Bảng 1.3.	Chỉ số phát triển giá trị tổng sản lượng nông nghiệp	28
Bảng 1.4.	Chỉ số phát triển diện tích và sản lượng một số cây trồng chính	28
Bảng 1.5.	Chỉ số phát triển số đầu gia súc	28
Bảng 2.1.	Tăng trưởng kinh tế huyện Phổ Yên thời kỳ 2004-2006	42
Bảng 2.2.	Chuyển dịch cơ cấu kinh tế huyện Phổ Yên thời kỳ 2004-2006	43
Bảng 2.3.	Giá trị sản xuất, tốc độ tăng trưởng và cơ cấu ngành nông nghiệp huyện Phổ Yên giai đoạn 2004-2006	44
Bảng 2.4.	Một số chỉ tiêu sản xuất công nghiệp huyện Phổ Yên thời kỳ 2004-2006	46
Bảng 2.5.	Dân số, lao động của huyện Phổ Yên giai đoạn 2004-2006	51
Bảng 2.6.	Tình hình sử dụng đất	55
Bảng 2.7.	Phân tích SWOT cho 2 vùng đất nông nghiệp ở huyện Phổ Yên	57
Bảng 2.8.	Đặc điểm sử dụng đất nông nghiệp của Phổ Yên năm 2006	59
Bảng 2.9.	Biến động số lượng và cơ cấu đất nông nghiệp giai đoạn 2004-2006	62
Bảng 2.10.	Diện tích, năng suất một số cây trồng chính trên đất hàng năm, Phổ Yên giai đoạn 2004-2006.	65
Bảng 2.11.	Diện tích, năng suất một số cây trồng chính trên đất lâu năm huyện Phổ Yên, giai đoạn 2004-2006.	67
Bảng 2.12.	Thông tin cơ bản về các hộ nghiên cứu huyện Phổ Yên năm 2006.	70
Bảng 2.13.	Mức chi phí cho một số cây trồng chủ yếu trên 1 ha gieo trồng đất hàng năm của từng nhóm hộ nghiên cứu năm 2006.	72
Bảng 2.14.	Hiệu quả kinh tế của đất hàng năm theo các cây trồng và mức sống của hộ nông dân năm 2006.	74
Bảng 2.15.	Hiệu quả kinh tế của đất hàng năm theo phương thức sản xuất và mức sống của hộ, năm 2006.	78

Bảng 2.16.	Hiệu quả kinh tế của đất hàng năm theo một số cây trồng chính và theo mức sống của hộ nông dân.	81
Bảng 2.17.	Hiệu quả kinh tế của đất hàng năm theo phương thức sản xuất và mức sống của hộ, năm 2006.	83
Bảng 2.18.	Hiệu quả kinh tế của một cây trồng trên đất 1 vụ	85
Bảng 2.19.	Một số chỉ tiêu phản ánh hiệu quả xã hội từ hoạt động sản xuất trên đất hàng năm qua nghiên cứu ở các hộ nông dân huyện Phổ Yên năm 2006.	88
Bảng 2.20.	Một số chỉ tiêu phản ánh hiệu quả môi trường từ hoạt động sản xuất trên đất hàng năm qua nghiên cứu ở các hộ nông dân huyện Phổ Yên năm 2006.	89
Bảng 2.21.	Diện tích, năng suất, sản lượng chè của các hộ điều tra	91
Bảng 2.22.	Hiệu quả kinh tế của cây chè trên đất trồng cây lâu năm	92
Bảng 2.23.	Diện tích, năng suất, giá trị sản lượng vải của các nhóm hộ điều tra.	93
Bảng 2.24.	Hiệu quả kinh tế của cây vải	93
Bảng 2.25.	Diện tích, năng suất, giá trị sản lượng nhãn của các hộ năm 2006	95
Bảng 2.26.	Hiệu quả kinh tế của cây nhãn	95
Bảng 2.27.	Một số chỉ tiêu phản ánh hiệu quả xã hội từ hoạt động sản xuất trên đất lâu năm qua nghiên cứu các hộ nông dân huyện Phổ Yên năm 2006.	98
Bảng 2.28.	Một số chỉ tiêu phản ánh hiệu quả môi trường từ hoạt động sản xuất trên đất lâu năm qua nghiên cứu các hộ nông dân huyện Phổ Yên năm 2006	99
Bảng 3.1.	Cơ cấu cây trồng và quy mô sử dụng	107
Bảng 3.2.	Hiệu quả kinh tế của mô hình 1	108
Bảng 3.3.	Cơ cấu cây trồng và quy mô sử dụng đất	108
Bảng 3.4.	Hiệu quả kinh tế của mô hình	109
Bảng 3.5.	Bảng 3.5. Cơ cấu cây trồng và quy mô sử dụng đất	109
Bảng 3.6.	Hiệu quả kinh tế của mô hình 3	110

